

PROGRAM

„ACADEMICA BNR” 2014

Brașov, Sinaia 27 februarie – 8 martie 2014

MONITORIZAREA GLOBALĂ A ANTREPRENORIATULUI

**Conf. univ. dr. Ágnes NAGY, UBB Cluj-Napoca,
Membru CA BNR**

Prezentare elaborată cu sprijinul lect.univ.dr.Annamaria Benyovszki, UBB Cluj-Napoca

Structura

1. Introducere-cercetarea spiritului antreprenorial
2. Activitatea antreprenorială din România în comparație internațională
3. Percepțiile individuale asupra activității antreprenoriale
4. Caracteristicile activității antreprenoriale în stadiu incipient și ale proprietarilor de firme consacrate
5. Interviul cu experții naționali
6. Concluzii

1. Introducere

Monitorizarea globală a antreprenoriatului (Global Entrepreneurship Monitor - GEM)

- Cercetarea spiritului antreprenorial în diferite țări demarat în urmă cu 15 ani, a suferit o serie de modificări de-a lungul anilor - entitate globală, reprezentând toate regiunile lumii.
- Cercetarea generează informații primare relevante asupra antreprenoriatului, măsuri armonizate asupra atitudinii, activității și caracteristicilor întreprinzătorilor care sunt în diferite faze ale antreprenoriatului.
- GEM analizează aspirațiile întreprinzătorilor care țin afaceri, împreună cu alte caracteristici cheie asociate lor.

1. Introducere

Monitorizarea globală a antreprenoriatului

- Rolul antreprenoriatul în economie a început să fie recunoscut după anii 1980-antreprenor=cel care recunoaște, își asumă și face ca lucrurile să se și întâmple.
- Odată cu creșterea importanței antreprenoriatului a crescut și necesitatea existenței unei baze de date comparabile la nivel internațional asupra acestui segment al economiei.

Global Entrepreneurship Monitor (GEM)-1997

- London Business School -UK
- Babson College , Boston –USA
- primele rezultate - 1999 (10 țări)
- 2007 – 42 țări (primul an de participare pentru România)
- 2012 – 69 țări (peste 198000 de persoane)
 - 74% din populația lumii și 87% din PIB-ul global
- 2013 – 70 de țări (peste 198000 de persoane)-consorțiu a peste 100 de univeristăți din lume
 - 75% din populația lumii și 90% din PIB-ul global

1. Introducere

Monitorizarea globală a antreprenoriatului

Proiectul de cercetare GEM se concentrează pe patru **obiective principale**:

1. măsurarea diferențelor dintre nivelele activității antreprenoriale ale diferitelor țări,
2. determinarea gradului în care activitatea antreprenorială influențează creșterea și dezvoltarea economică a diferitelor țări,
3. identificarea factorilor care determină nivelul activității antreprenoriale,
4. identificarea politicilor care pot duce la creșterea nivelului activității antreprenoriale.

În prezent câștigă importanță conturarea profilului antreprenorului.

1.Introducere | Glosar de termeni

- **Întreprinzători în formare**

Implicați în mod activ în înființarea unei firme.

Introducere | Glosar de termeni

- **Întreprinzători în formare**
- **Proprietari-manageri de firme noi**

Proprietari și manageri de firme noi cu o vechime între 4 și 42 de luni.

Introducere | Glosar de termeni

- **Întreprinzători în formare**
- **Proprietari-manageri de firme noi**
- **Antreprenori în stadiu incipient (TEA)- cel mai important al indicator GEM**

Procentul populației cu vârsta cuprinsă între 18-64 ani, formată din întreprinzători în formare și din proprietarii-managerii de firme noi.

1.Introducere | Glosar de termeni

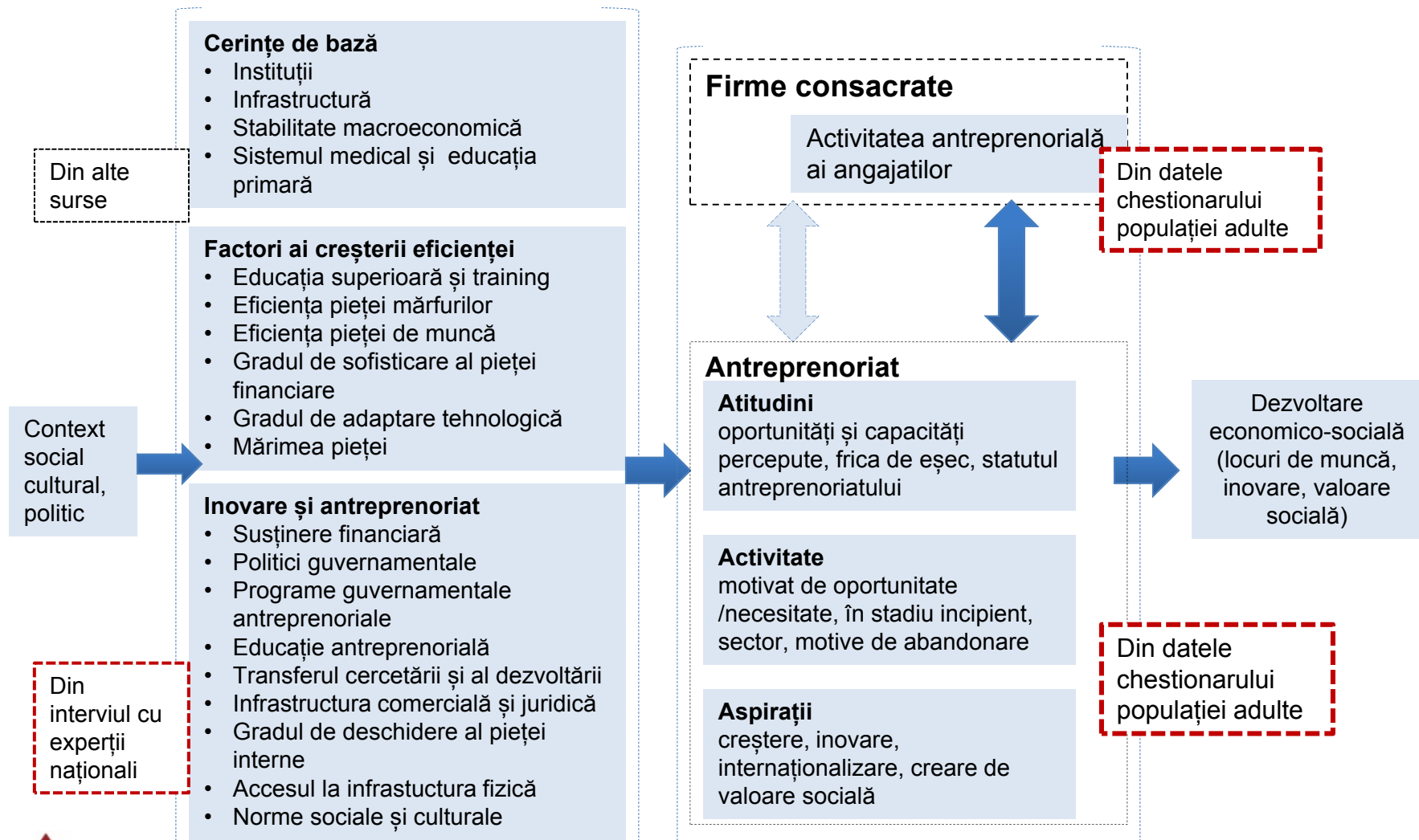
- **Întreprinzători în formare**
- **Proprietari-manageri de firme noi**
- **Antreprenori în stadiu incipient (TEA)**
- **Proprietari-manageri de firme consacrate**

Formată din proprietari-manageri de firme consacrate, care dețin și administrează o firmă care a plătit salarii sau a efectuat orice alte plăți către proprietar pentru o perioadă mai mare de 42 de luni.

1.Introducere | Glosar de termeni

- **Întreprinzători în formare**
- **Proprietari-manageri de firme noi**
- **Antreprenori în stadiu incipient (TEA)**
- **Proprietari-manageri de firme consacrate**
- **Întreprinzători motivați de oportunitate**
- **Întreprinzători motivați de necesitate**

1. Introducere | Modelul GEM

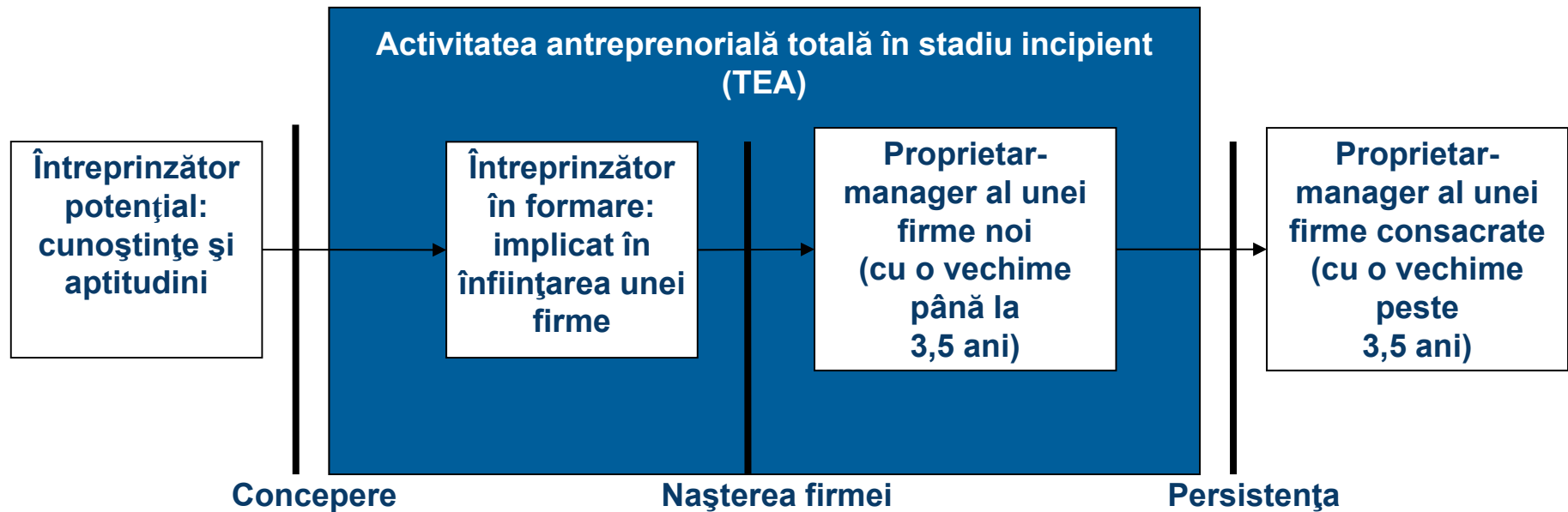

Sursă: GEM, Raport global, 2014, pg. 21

Sursele modelului GEM

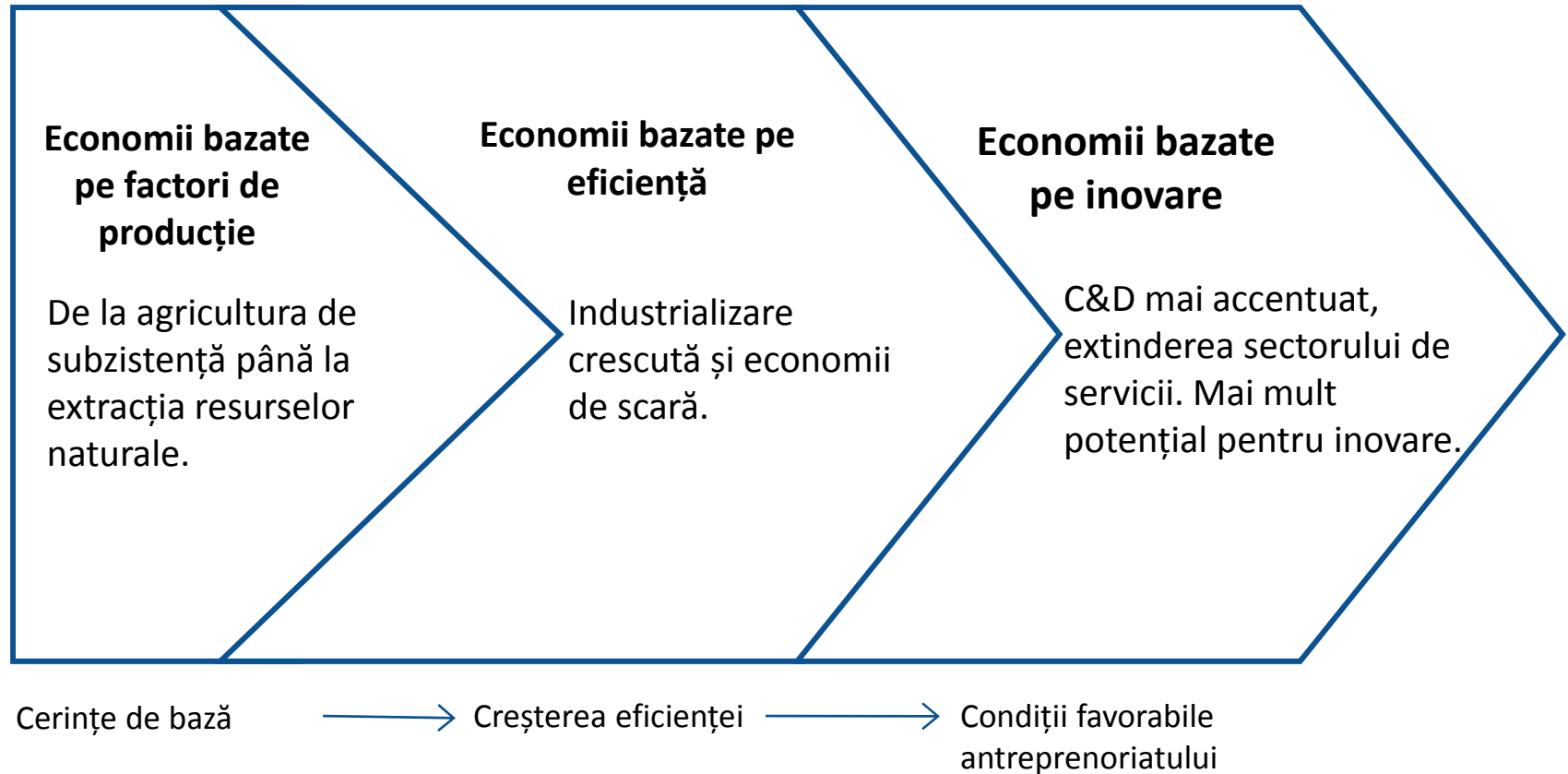
1. Instrumente statistice consacrate: chestionarea populației adulte(APS), peste 178 mil.de locuitori în vârstă de 18-64 ani(peste 2 mil.de observații în 104 țări în 15 ani)
2. Interviuri cu experți naționali(NES)-peste 3800 la nivel global-asupra caracteristicilor economiei diferitelor țări.
3. Aceste 2 instrumente sunt ulterior coroborate cu date și informații din alte surse (IMF, BM, OECD, Eurostat)

1.Introducere | Glosar de termeni

Sursă: GEM, Raport global, 2014, pg. 19

Nivel de dezvoltare al economiei (conform BM)

GEM 2013 | Țări participante

Regiuni	Economii bazate pe factori de producție	Economii bazate pe eficiență	Economii bazate pe inovare
America Latină și zona Caraibelor		Argentina*, Brazilia*, Barbados*, Chile*, Columbia, Ecuador, Guatemala, Jamaica, Mexic*, Panama*, Peru, Suriname, Uruguay*	Trinidad și Tobago
Orientul mijlociu și Africa de Nord	Algeria*, Iran*, Libia*		Israel
Africa Subsahariană	Angola*, Botswana*, Ghana, Malawi, Nigeria, Uganda, Zambia	Africa de Sud, Namibia	
Asia Pacifică și Asia de Sud	India, Filipine*, Vietnam	China, Indonesia, Malaesia*, Thailanda	Japonia, Coreea de Nord, Singapore, Taiwan
Europa – UE28		Croația*, Estonia*, Ungaria*, Latvia*, Litvania*, Polonia*, România, Slovacia*	Belgia, Republica Cehă, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Olanda, Portugalia, Slovenia, Spania, Suedia, Regatul Unit
Europa – Non UE28		Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Rusia*, Turcia*	Norvegia, Elveția
America de Nord			Canada, Puerto Rico, Statele Unite ale Americii

* În tranziție către următorul nivel de dezvoltare

Sursă: GEM, Raport global, 2014, pg. 25

Scopul cercetării GEM

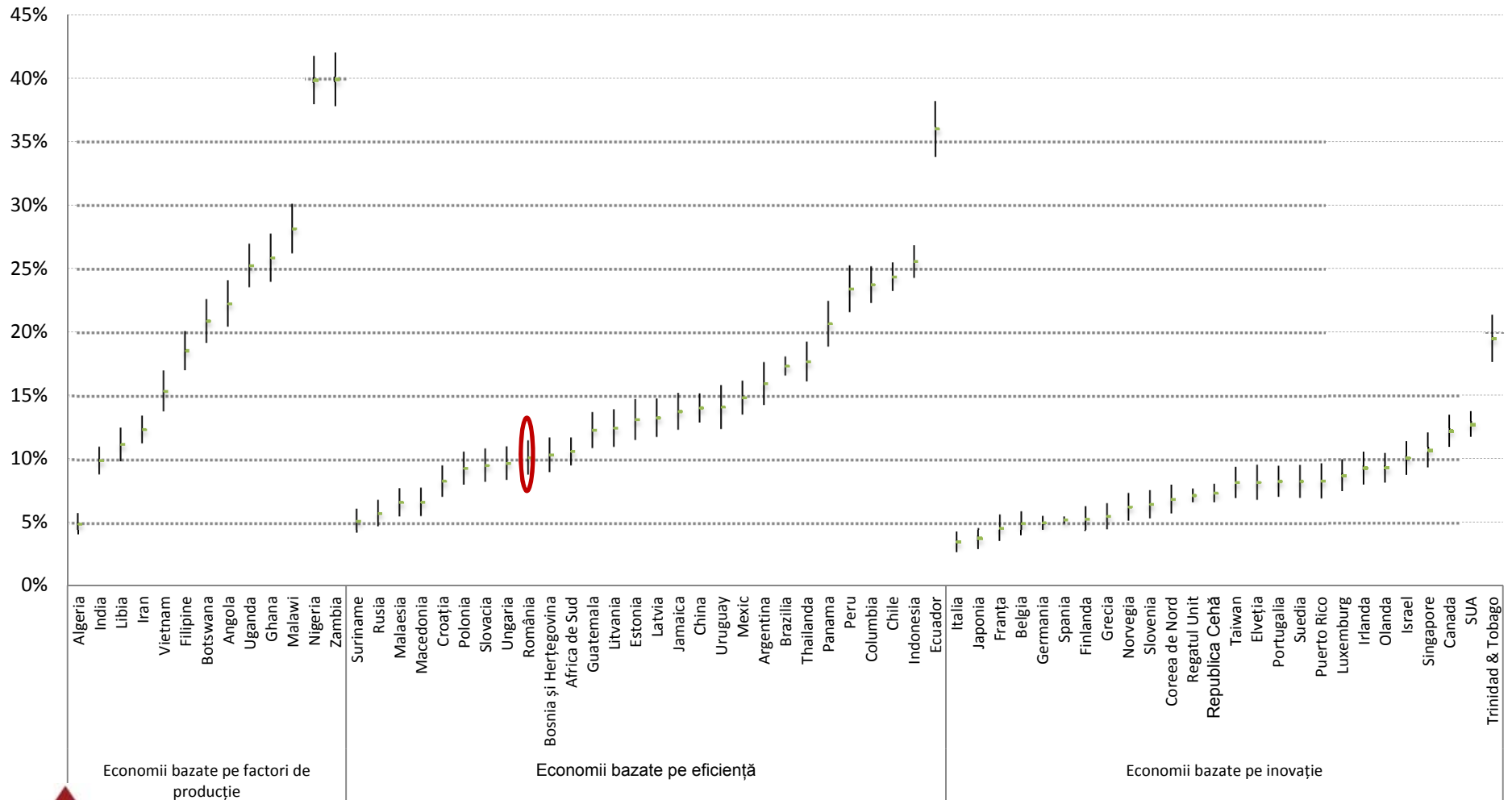
1. Identificarea factorilor care determină nivelul activității antreprenoriale la nivel național precum și politicile care încurajează creșterea activității antreprenoriale.
2. Stabilirea legăturii antreprenoriatului cu creșterea economică și într-o perspectivă mai lungă cu dezvoltarea economică (deoarece antreprenorii creează noi afaceri, noile afaceri creează noi locuri de muncă, oferă populației o varietate de produse și servicii, intensifică concurența, crește productivitatea prin schimbările tehnologice și au un impact pozitiv asupra vieții individuale pe mai multe niveluri-punct de vedere Schumpeterian).

2. Activitatea antreprenorială

- ❖ Raportul GEM ne arată faptul că ratele antreprenoriatului diferă și în economiile în stadii similare de dezvoltare economică-nu toate eforturile antreprenoriale par să aibă același impact asupra dezvoltării economice.
- ❖ Datele arată cu cât nivelul de dezvoltare al economiei este mai ridicat cu atât atitudinea de a demara o nouă afacere este mai redusă(există locuri de muncă la companii mari și consacrate).
- ❖ Rolul factorilor sociali și culturali care influențează percepțiile și atitudinea antreprenorială.

2. Activitatea antreprenorială în România, în comparație internațională

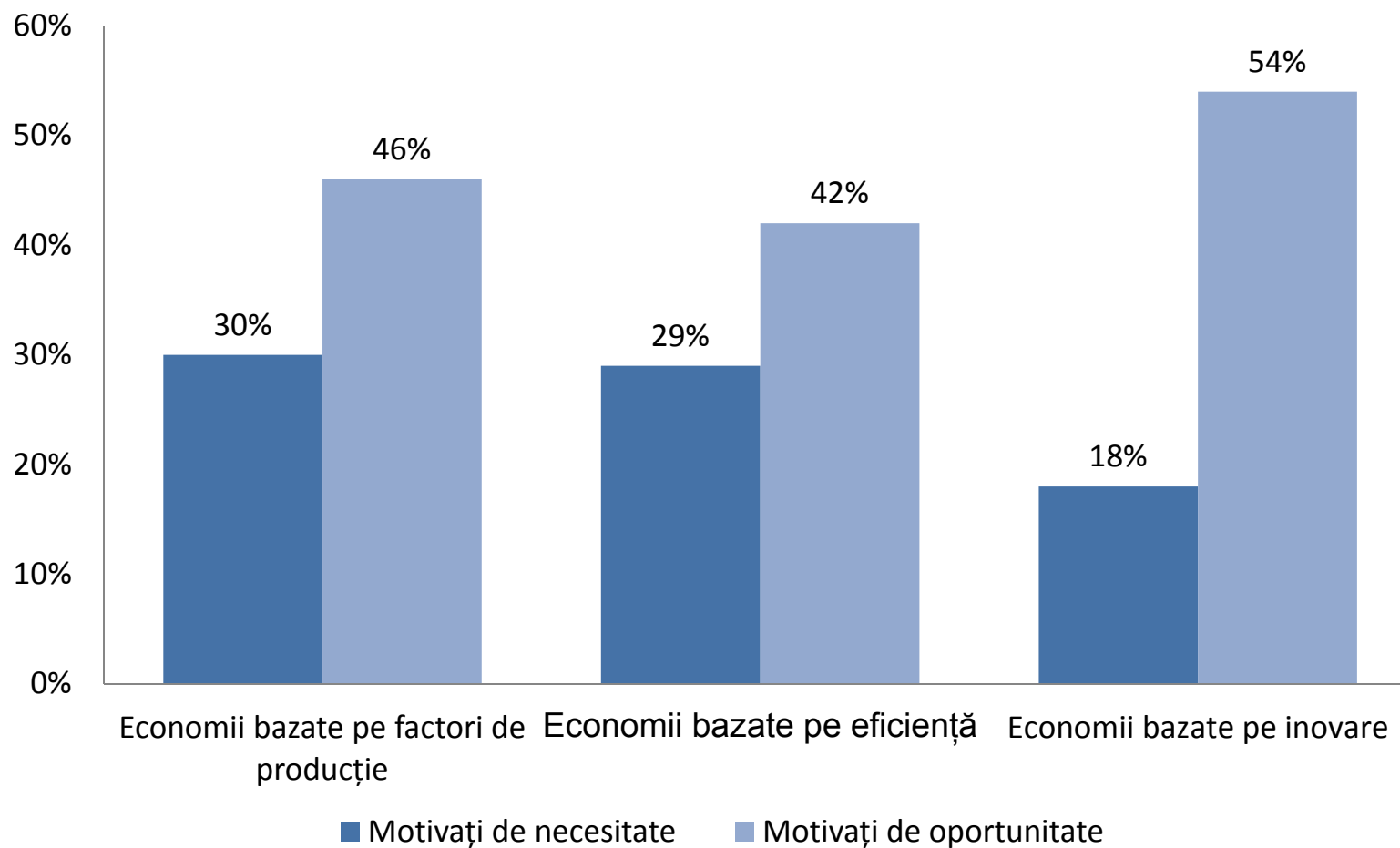
Rata activității antreprenoriale în stadiu incipient (TEA), 2013

Sursă: GEM, Raport global, 2014, pg. 33

Motivații antreprenoriale, 2013

Sursă: GEM, Raport global, 2014, pg. 33

- Datele cercetării pun în lumină nouă impactul crizei economice în contextul suișurilor și coborâșilor în ciclul de afaceri.
- Atunci când criza apare unele persoane care au avut intenții antreprenoriale amână aceste activități deoarece se așteaptă la o scădere a cererii, alții ar putea vedea noi oportunități în curs de dezvoltare de la o criză, sau alții devin antreprenori ca urmare a problemelor apărute pe piața forței de muncă, când drepturile de securitate sociala sunt mici.
- Prin urmare contextul poate să influențeze atât creșteri, cât și scăderi ale ratelor antreprenoriatului.

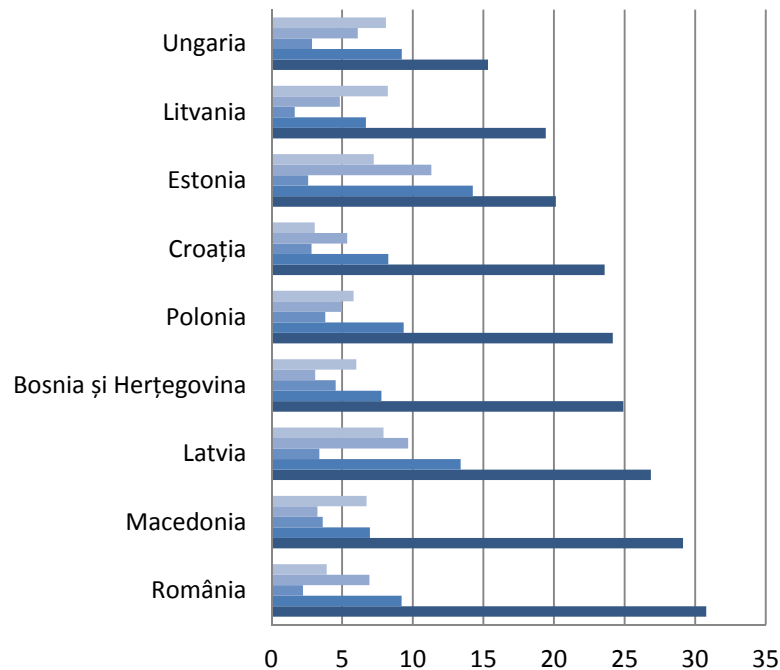
Activitatea antreprenorială a României (%)

Activitatea antreprenorială	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Întreprinzători potențiali	13,6	11,5	9,4	10,65	27,71	30,78	26,82
Întreprinzători în formare	2,90	2,54	2,79	3,2	5,56	5,51	6,2
Proprietari-manageri al unei firme noi	1,30	1,56	2,30	1,09	4,51	3,83	4,2
Activitatea antreprenorială în stadiu incipient	4,02	3,98	5,02	4,29	9,89	9,22	10,1
Proprietari-manageri al unei firme consacrate	2,50	2,07	3,38	2,08	4,57	3,91	5,3
Activitatea antreprenorială în stadiu incipient motivată de oportunitate	2,68	2,12	2,76	2,94	5,68	6,94	6,78
Activitatea antreprenorială în stadiu incipient motivată de necesitate	0,56	1,37	1,71	1,27	4,09	2,23	3,20

Sursă: GEM România, APS 2007-2013

Activitatea antreprenorială în economii bazate pe eficiență din ECE (%)

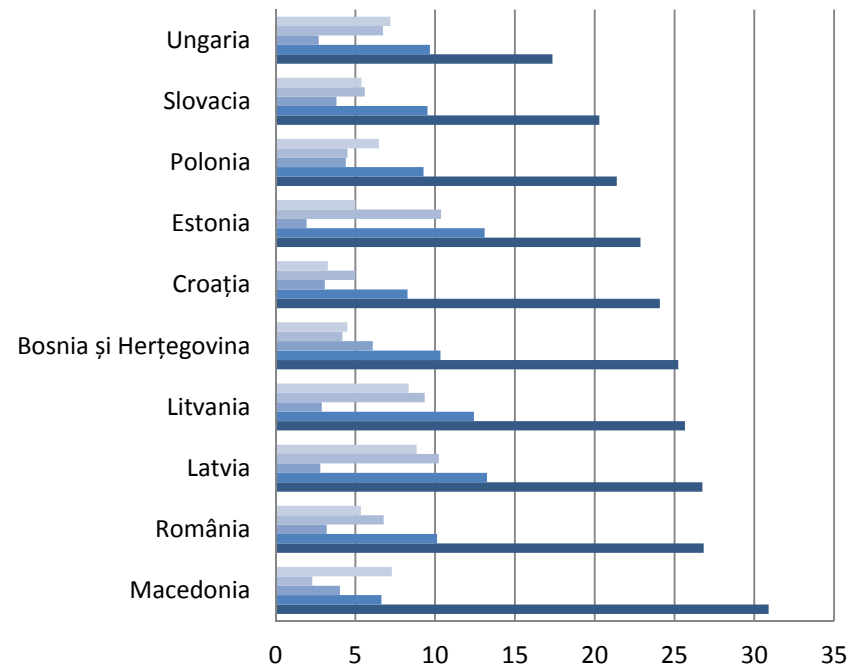
2012

- Proprietari-manageri al unei firme consacrate (EB)
- Întreprinzători în stadiu incipient motivați de oportunitate
- Întreprinzători în stadiu incipient motivați de necesitate
- Întreprinzători în stadiu incipient (TEA)

■ Întreprinzători potențiali

2013

- Proprietari-manageri al unei firme consacrate (EB)
- Întreprinzători în stadiu incipient motivați de oportunitate
- Întreprinzători în stadiu incipient motivați de necesitate
- Întreprinzători în stadiu incipient (TEA)
- Întreprinzători potențiali

Caracteristicile socio-demografice ale întreprinzătorilor în stadiu incipient (TEA) (%)

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEX	Bărbați	4,95	5,89	6,91	5,13	12,52	13,19	12,4
	Femei	3,09	2,10	3,17	3,19	7,33	5,33	7,9
VÂRSTĂ	18-24	1,09	2,16	6,60	4,11	7,87	10,11	11,8
	25-34	7,54	7,10	6,74	7,24	14,64	13,18	14,6
	35-44	4,07	4,42	6,15	4,24	9,39	10,22	11,0
	45-54	3,69	3,33	4,39	2,84	10,20	7,72	8,3
	55-64	1,60	1,15	0,34	1,64	4,55	2,57	3,9
VENITUL GOSPODĂRIEI	Mic (33%)	0,88	0,80	0,64	0,58	2,21	2,10	6,7
	Mediu (33%)	1,18	1,23	0,98	1,47	5,39	5,16	6,5
	Mare (33%)	3,88	4,14	3,34	3,55	11,13	11,25	15,8
EDUCAȚIE	Peste 8 clase (fără absolvire)	0,00	3,35	0,98	3,28	2,66	6,38	5,0
	Peste 8 clase + absolvire	1,06	3,04	4,26	3,21	9,28	8,11	8,3
	Postliceal	3,10	2,05	9,23	6,45	12,66	12,48	15,3
	Universitar	8,15	6,98	8,80	12,94	14,84	22,82	15,0

Sursă: GEM România 2007-2013, Adult Population Survey

Caracteristicile socio-demografice ale întreprinzătorilor consacrați (EB) (%)

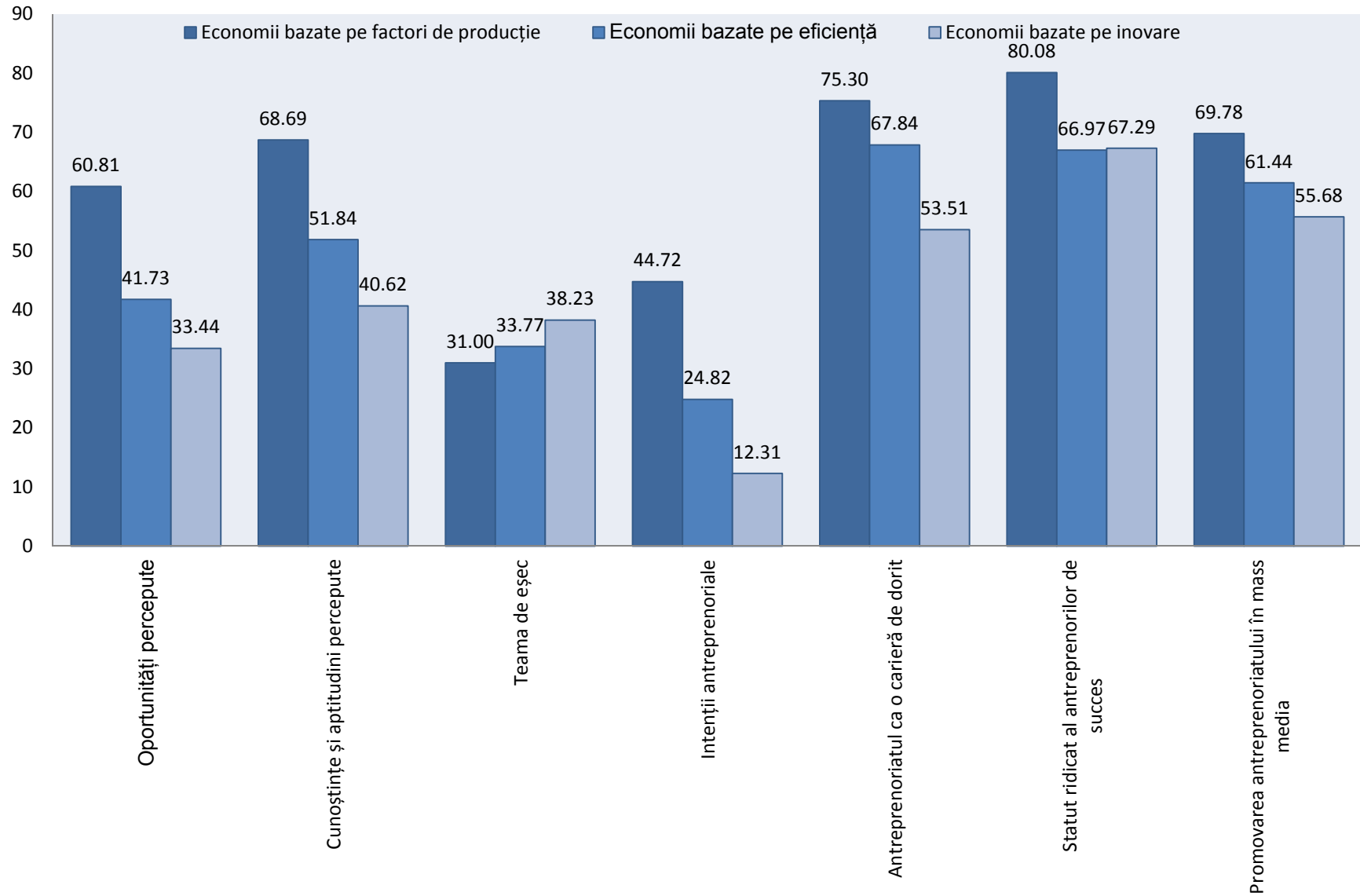
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEX	Bărbați	3,34	2,94	3,40	2,08	6,28	5,98	6,8
	Femei	1,70	1,22	3,36	2,08	2,90	1,88	3,9
VÂRSTĂ	18-24	0,00	1,12	1,32	0,67	1,36	1,14	2,1
	25-34	1,74	1,17	3,45	1,73	4,95	5,00	3,8
	35-44	5,54	3,34	3,59	2,16	4,08	2,81	5,1
	45-54	1,87	2,12	4,85	2,65	5,58	5,85	9,1
	55-64	2,85	2,57	3,19	3,29	6,70	3,76	6,5
VENITUL GOSPODĂRIEI	Mic (33%)	0,28	0,48	0,67	0,09	1,30	0,79	1,3
	Mediu (33%)	0,63	1,19	0,35	0,58	2,10	1,91	3,2
	Mare (33%)	2,25	1,27	2,00	1,69	5,55	4,79	10,1
EDUCAȚIE	Peste 8 clase (fără absolvire)	1,18	1,54	1,39	0,89	0,50	1,73	1,9
	Peste 8 clase + absolvire	0,00	2,12	2,72	1,13	4,75	5,29	3,0
	Postliceal	2,07	3,16	6,07	5,26	5,31	4,63	9,0
	Universitar	4,57	1,74	4,77	5,38	7,91	5,84	15,0

3. Percepțiile individuale asupra activității antreprenoriale

Deciziile indivizilor de a înființa o firmă sunt influențate de mai mulți factori:

- percepția oportunităților în mediul lor,
- dacă au suficiente cunoștințe și abilități pentru demararea unei noi afaceri,
- dacă cunosc alte persoane implicate în activități antreprenoriale,
- dacă ar prefera un standard de viață uniform,
- dacă consideră că afacerile noi de succes sunt bine promovate de către mass-media,
- dacă consideră că cei care au succes în pornirea unei afaceri noi au un nivel înalt de statut și respect,
- măsura în care teama de eșec le oprește în implicarea lor într-o activitate antreprenorială.

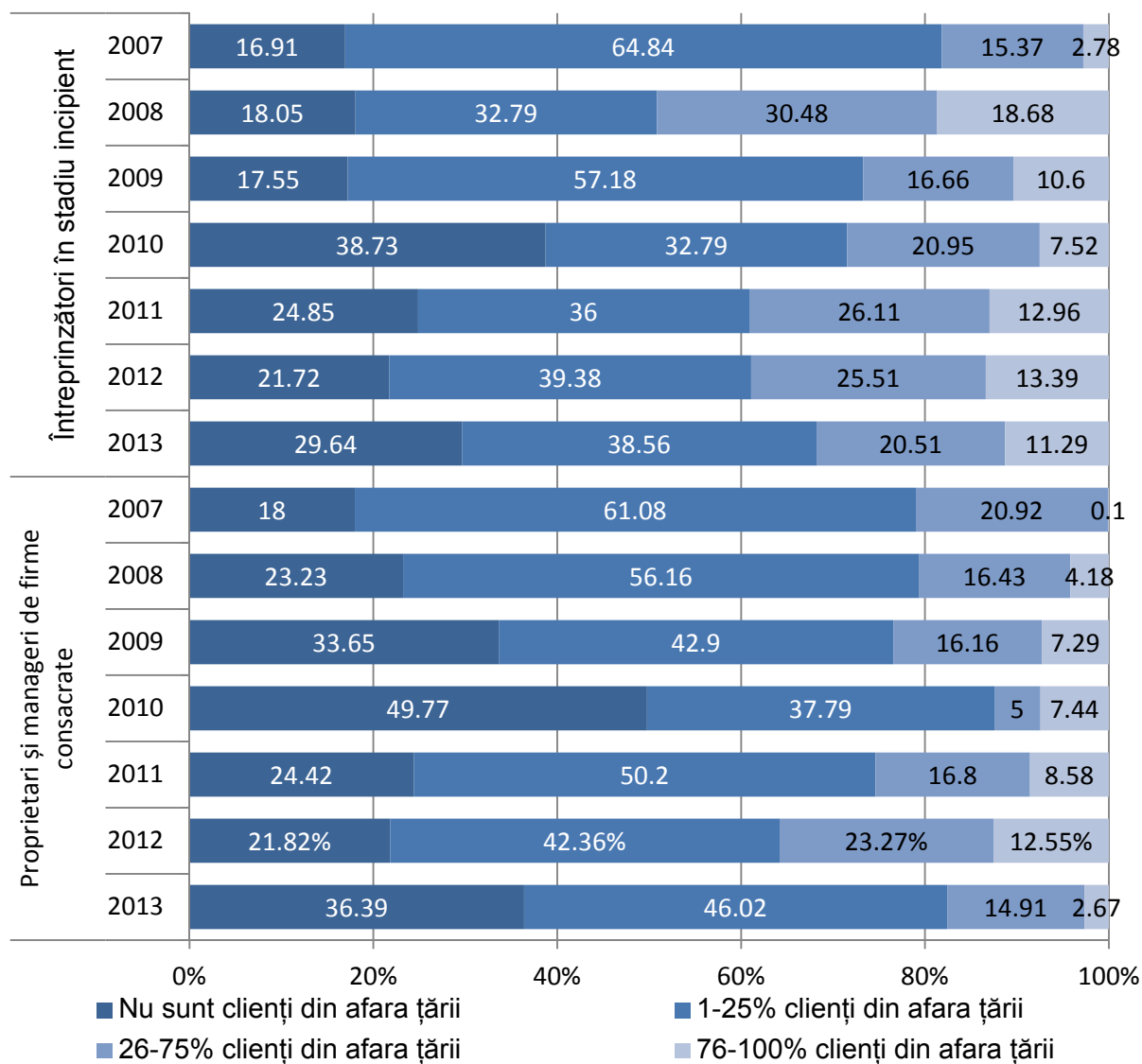
Percepții și atitudini privind antreprenoriatul, 2013

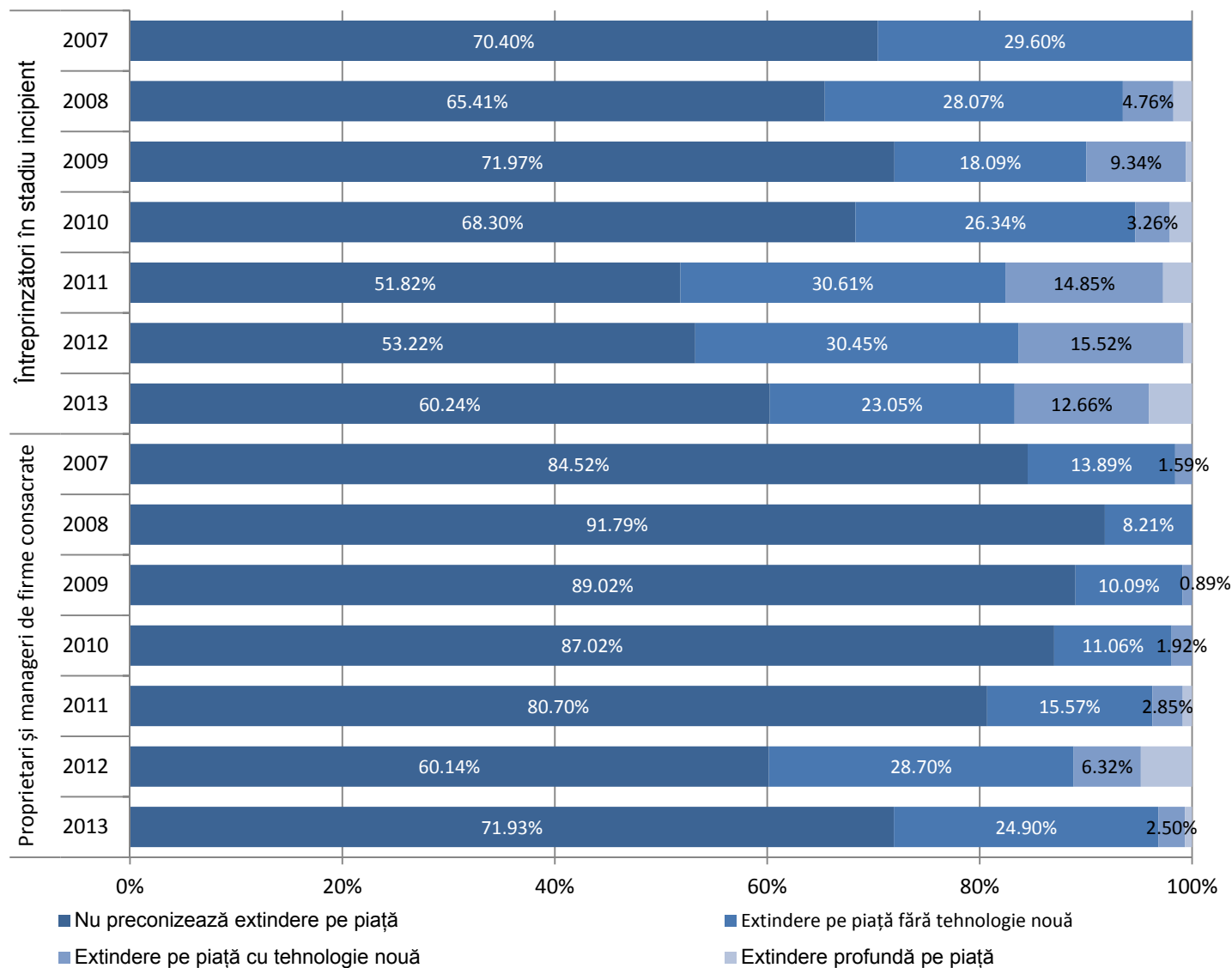
Percepțiile individuale în România, 2007-2013 (%)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Teama de eșec i-ar face pe să nu pornească o afacere	28,3	41,5	50,4	45,99	43,05	45,05	46,0
Are cunoștințele / abilitățile necesare pornirii unei afaceri	29,4	23,8	27,3	38,18	41,63	38,34	45,9
Cunoaște o persoană care a pornit o afacere în ultimii doi ani	41,6	37,9	35,5	39,05	29,36	30,36	28,3
Toți locuitorii preferă standardul de viață uniform	46,6	48,8	49,3	57,32	59,37	68,63	69,7
Vede oportunități bune pentru pornirea unei afaceri în următoarele 6 luni	26,2	25,8	13,8	17,52	36,06	36,73	28,9
Pornirea unei afaceri este considerată a fi o bună alegere în carieră	62,5	68,5	67,2	65,50	69,42	71,15	73,6
Multe reflectări în mass media pentru noile afaceri	50,4	56,2	47,4	46,92	56,74	55,24	61,3

4. Procentul clienților din afara țării, 2007-2013 (%)

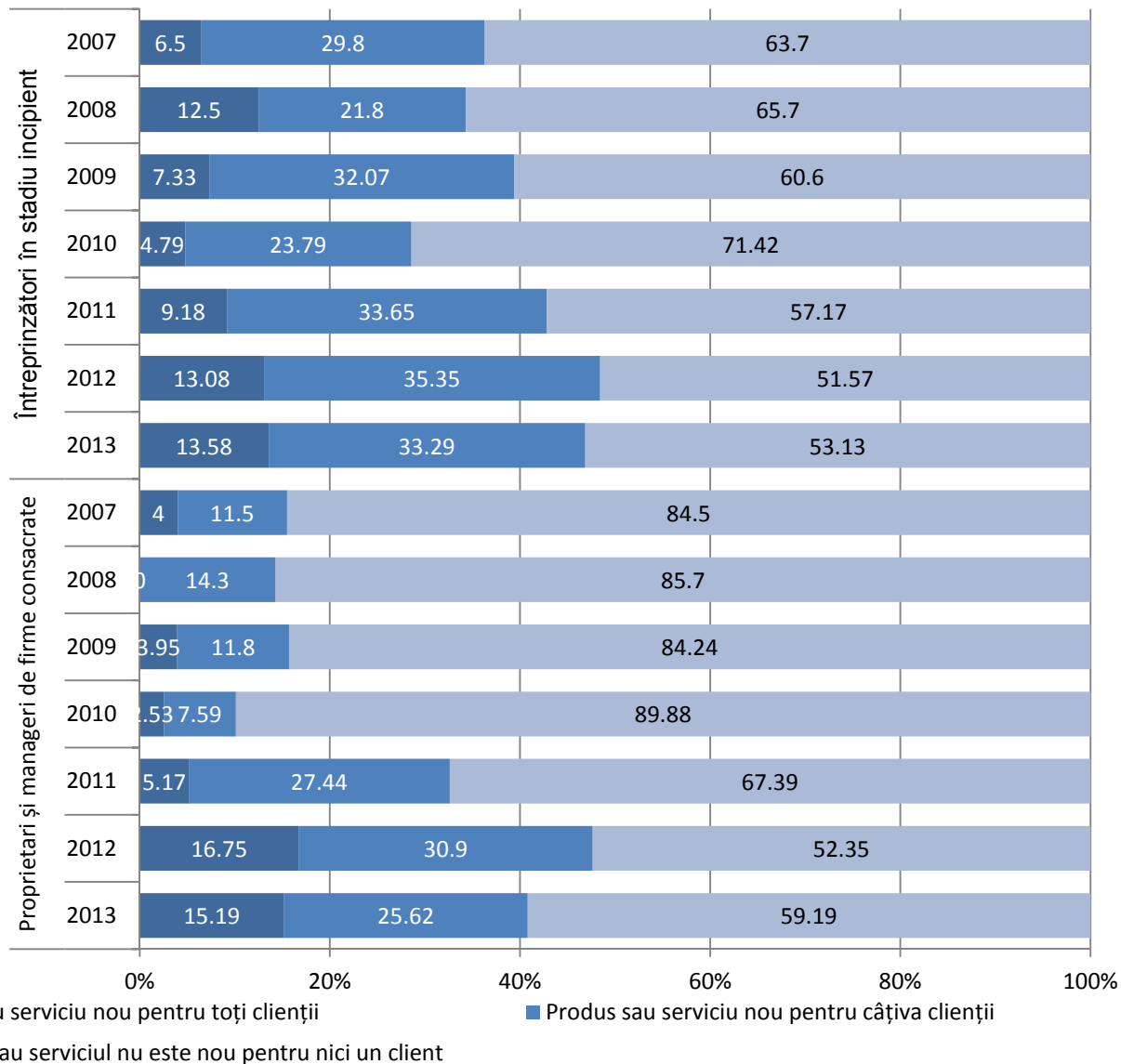

Modul de extindere pe piață, 2007-2013

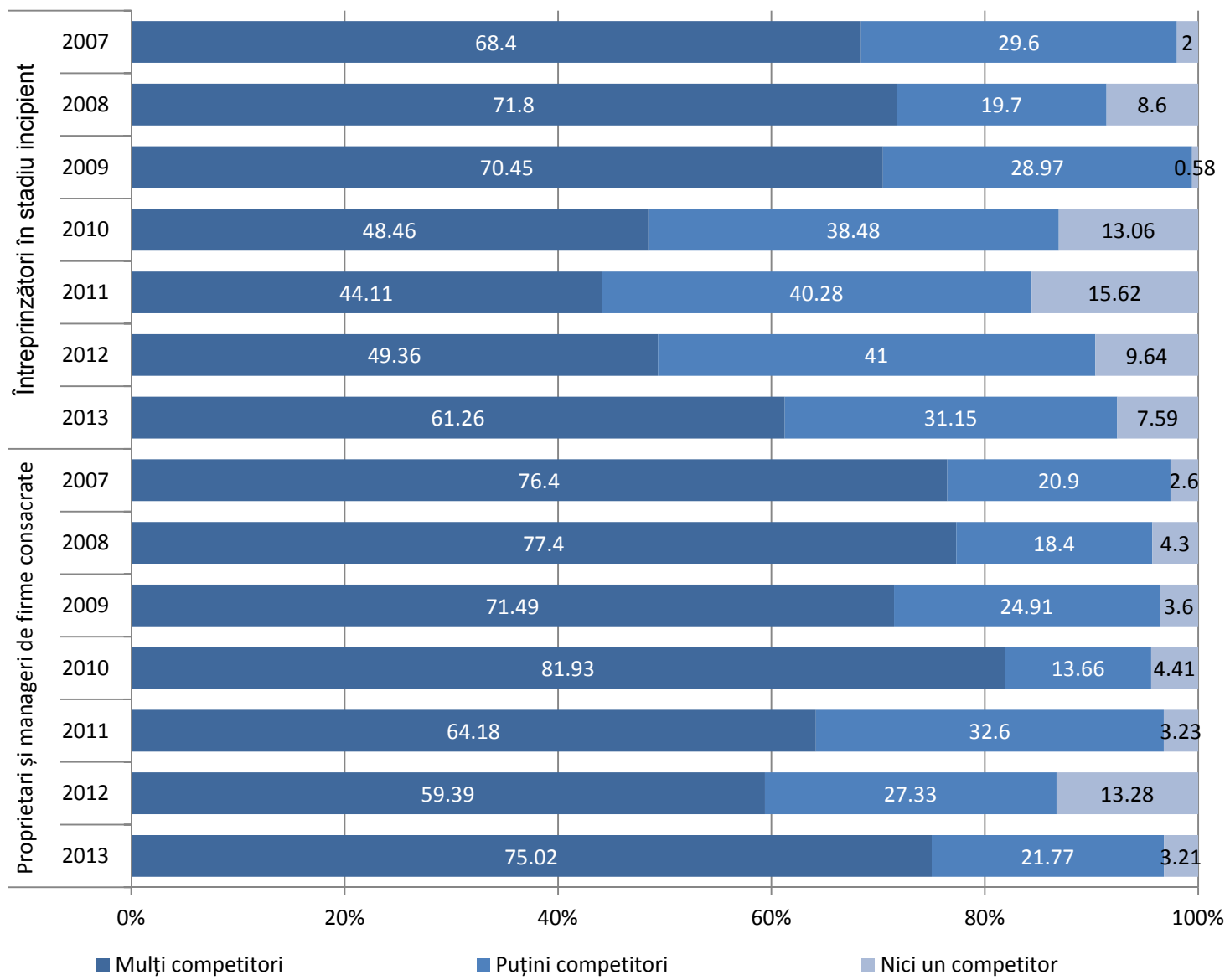
Sursă: GEM România, APS 2007-2013

Noutatea produselor sau serviciilor oferite, 2007-2013

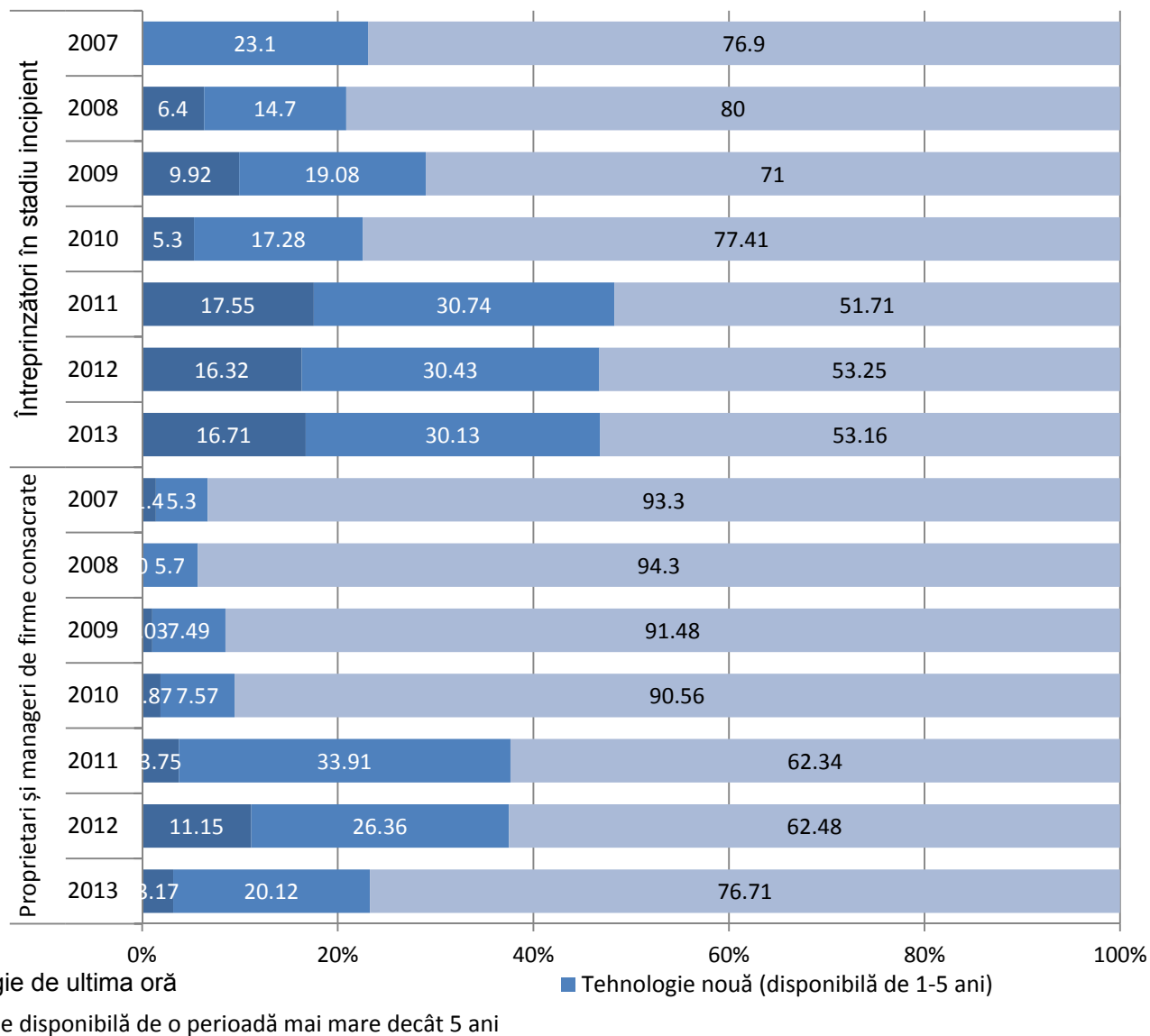
Sursă: GEM România, APS 2007-2013

Nivelul competiției, 2007-2013

Sursă: GEM România, APS 2007-2013

Nivelul noutății tehnologiei folosite, 2007-2013

Sursă: GEM România, APS 2007-2013

5. Interviu cu experții naționali (National Expert Survey, NES)

Condiții ale cadrului antreprenorial (Entrepreneurial framework conditions, EFC):

- *EFC1: Susținere financiară*-Disponibilitatea resurselor financiare, a acțiunilor și a datoriilor, pentru firme noi și în dezvoltare, incluzând alocațiile și subvențiile.
- *EFC2: Politici guvernamentale*-Gradul în care politicile guvernamentale, reflectate în taxe sau reglementări, sau aplicarea lor, sunt neutre din punctul de vedere a mărimii sau încurajează firmele noi și în dezvoltare.
- *EFC3: Programe guvernamentale antreprenoriale*-Prezența și calitatea programelor directe pentru ajutarea firmelor noi și în dezvoltare, la toate nivelele guvernului.
- *EFC4: Educația antreprenorială*-Gradul în care perfecționarea din domeniul creării sau administrării firmelor mici, noi sau în dezvoltare este incorporată în sistemul educațional și de perfecționare la toate nivelele. Studiile empirice ulterioare au arătat că există două sub-dimensiuni distincte ale acestei EFC: Educația și perfecționarea antreprenorială la nivelul învățământului primar și secundar, și Educația și perfecționarea antreprenorială post-școlară.

Interviul cu experții naționali (National Expert Survey, NES)

- *EFC5: Transferul cercetării și al dezvoltării*

Gradul în care cercetarea și dezvoltarea națională va duce la apariția noilor oportunități comerciale și dacă acestea sunt disponibile firmelor noi, mici și în dezvoltare.

- *EFC6: Infrastructură comercială și juridică*

Prezența serviciilor comerciale, de contabilitate și a altor servicii legale și instituții care permit sau promovează apariția afacerilor noi, mici sau în dezvoltare.

- *EFC7: Gradul de deschidere al pieței interne*

Există două sub-dimensiuni distincte ale acestei EFC: schimbarea pieței, adică gradul în care piețele se schimbă în mod dramatic de la an la an, și gradul de deschidere a pieței, sau gradul în care firmele noi sunt libere să intre pe piețe existente.

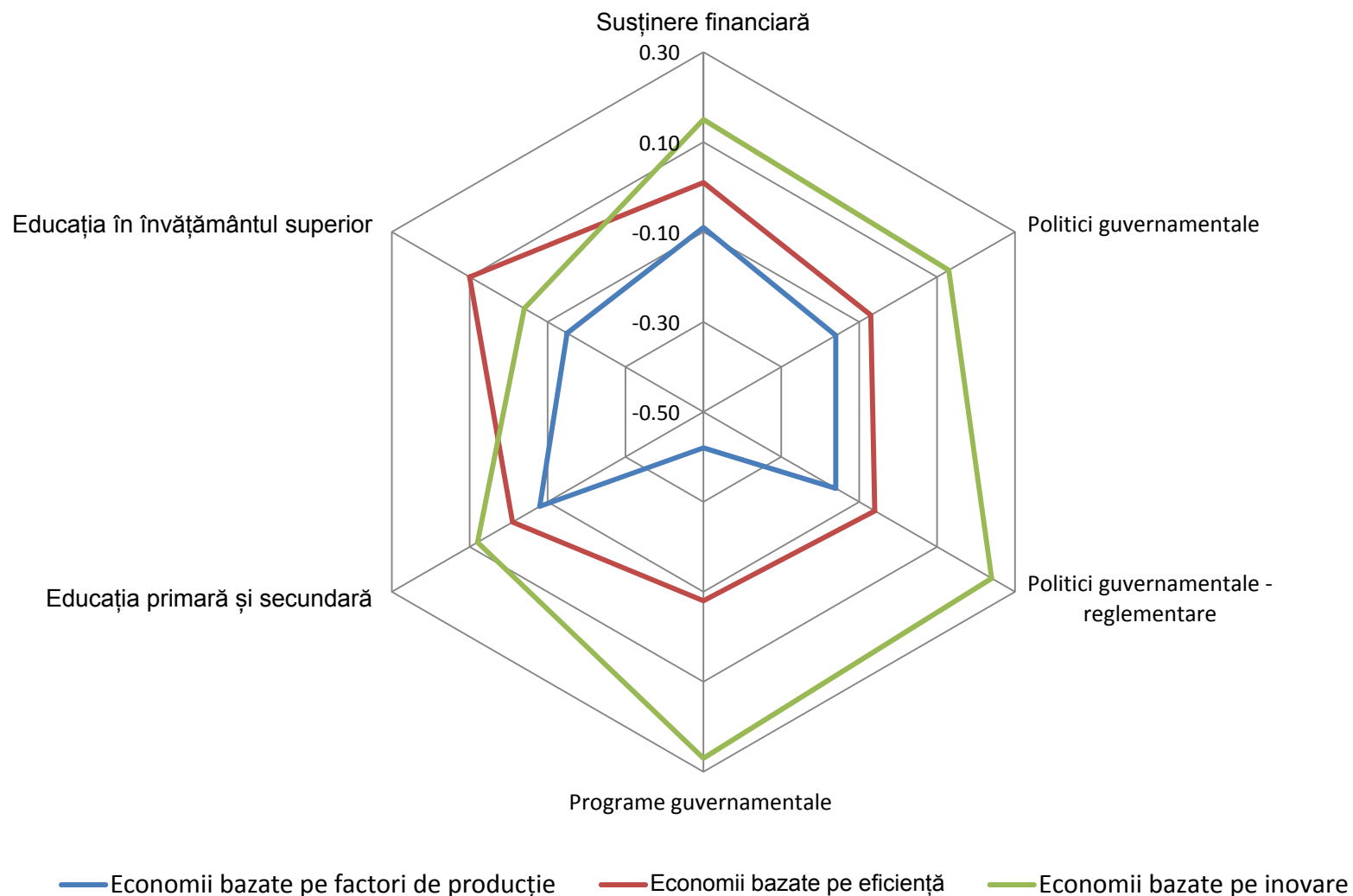
- *EFC8: Accesul la infrastructura fizică*

Ușurința accesului la resursele fizice disponibile – comunicare, facilități, transport, teren sau spațiu – la un preț ce nu discriminează firmele noi, mici sau în dezvoltare.

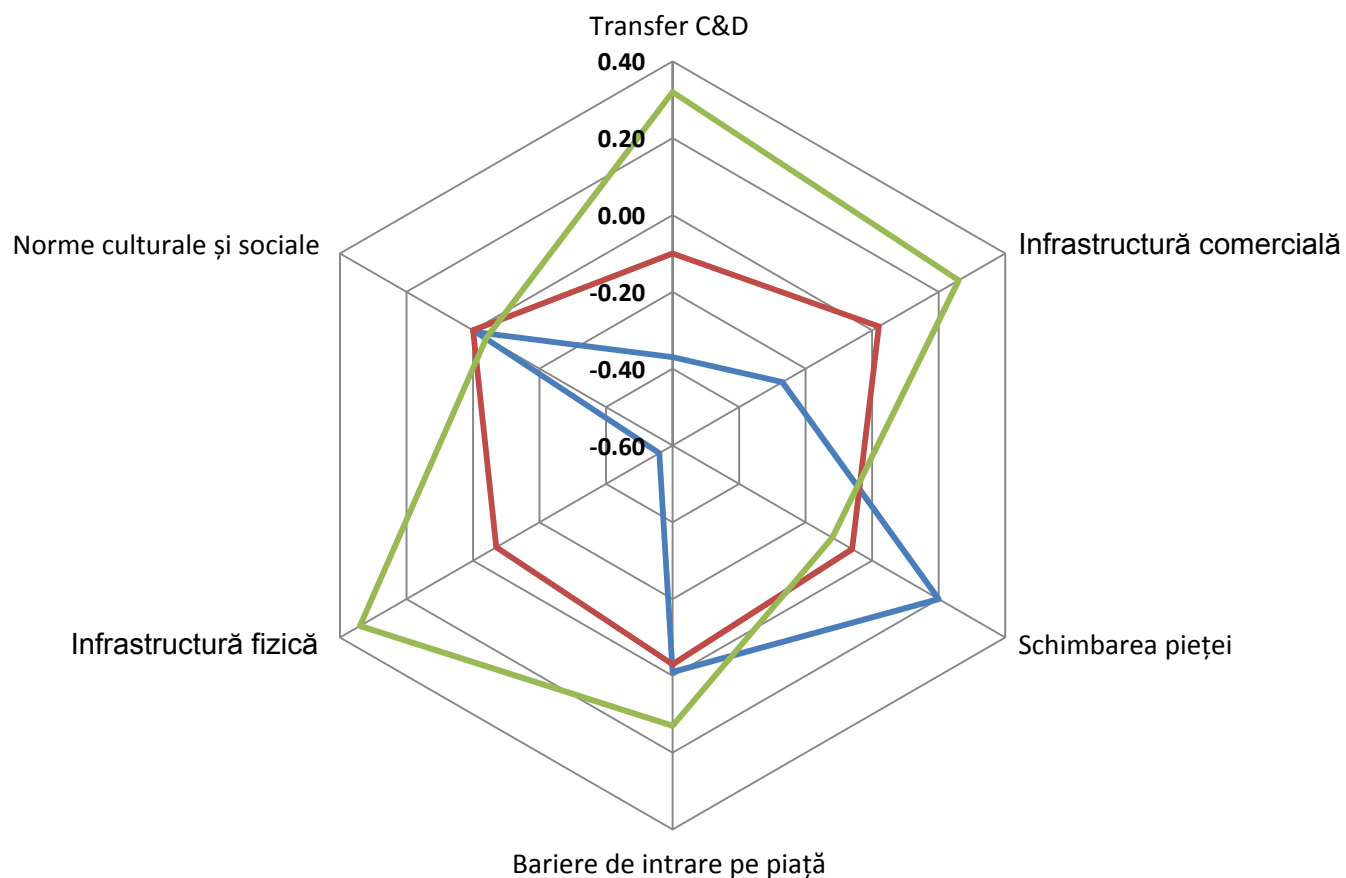
- *EFC9: Norme culturale și sociale*

Gradul în care normele culturale și sociale existente încurajează, sau nu descurajează, acțiunile individuale ce pot duce la apariția noilor moduri de a realiza afaceri sau activități economice și care pot, în schimb, duce la o dispersare a prosperității

Indicatori agregați privind condițiile cadrului antreprenorial (1)

Indicatori agregați privind condițiile cadrului antreprenorial (2)

— Economii bazate pe factori de producție — Economii bazate pe eficiență — Economii bazate pe inovare

Cadrul național al activității antreprenoriale în evaluarea experților naționali în comparație cu media evaluărilor din Europa Centrală și de Est (2013)

	Suștinere financiară	Politici guvernamentale	Politici guvernamentale - reglementare	Programe guvernamentale	Educația primară și secundară	Educația în învățământul superior	Transfer C&D	Infrastructură comercială	Schimbarea pieței	Bariere de intrare pe piață	Infrastructură fizică	Norme culturale și sociale
Bosnia și Herțegovina	2.2	2.0	1.8	2.0	2.0	2.6	1.9	2.7	3.4	2.0	3.3	2.2
Macedonia	2.3	2.6	2.9	2.5	2.3	3.0	2.4	3.0	3.0	2.4	3.5	2.8
Croația	2.3	2.2	1.8	2.5	1.9	2.6	2.1	2.7	3.6	2.1	3.5	2.0
Estonia	2.7	2.5	3.1	3.3	2.3	3.0	2.9	3.0	3.6	2.5	4.3	3.5
Ungaria	2.8	2.3	1.9	2.3	1.9	2.8	2.5	3.4	3.1	2.7	3.9	2.6
Latvia	2.9	2.9	3.0	3.0	2.7	3.3	2.4	3.4	2.6	3.0	4.1	3.1
Litvania	2.8	2.4	2.0	2.6	2.4	2.8	2.4	3.5	4.0	2.5	4.2	3.0
Polonia	2.7	2.6	2.1	2.7	1.8	2.4	2.1	3.0	3.8	2.8	3.6	2.8
România	2.3	2.4	2.0	2.4	2.3	2.9	2.6	3.0	3.3	2.7	2.9	2.3
Slovacia	2.2	1.9	1.9	2.2	1.9	2.8	1.9	2.8	3.0	2.5	3.9	1.9
Medie	2.6	2.4	2.2	2.6	2.2	2.8	2.4	3.1	3.4	2.6	3.8	2.7

Sursă: GEM 2013, National Expert Survey

6. Provocări privind antreprenoriatul

- Sprijin mai mare acordat antreprenorilor de politicile guvernamentale
 - obținerea aprobărilor și autorizațiilor necesare desfășurării activității
 - valoarea taxelor și a impozitelor
 - reglementări fiscale
 - birocrație la nivel local și central
- Promovarea educației antreprenoriale mai ales în învățământul primar și secundar
 - încurajarea creativității, încrederii în sine și a inițiativei personale
 - asigurarea instruirii adecvate în ceea ce privește principiile economiei de piață
 - atenție adecvată antreprenoriatului și înființării de firme noi

Provocări privind antreprenoriatul

- Schimbarea normelor culturale și sociale privind antreprenoriatul
 - încurajarea succesului individual obținut prin eforturi personale proprii
 - încurajarea asumării riscului antreprenorial
 - încurajarea creativității și inovației
- Ușurarea accesului la diferite surse de finanțare
 - finanțare sub formă de împrumuturi pentru firmele noi și în dezvoltare
 - finanțare sub formă de subvenții guvernamentale pentru firmele noi și în dezvoltare
 - capitaluri de risc
 - finanțare prin intermediul ofertelor publice inițiale pentru firmele noi și a celor în dezvoltare

Vă mulțumesc pentru atenție!

www.gemconsortium.org

